

6. 12. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak dát sbohem starému právnímu řádu

Během krátké doby nás čeká nejvýznamnější změna právního řádu za posledních čtyřicet let.

Skóre: 0.87

Název zdroje: Lidové noviny

Datum vydání: 06.12.2007

Nadpis: Jak dát sbohem starému právnímu řádu

Strana: 11

Pořadí: 3

Mutace: Celostátní

Rubrika: Horizont

Autor: Václav Vlk

Ročník: 20

Číslo: 284

Náklad: 68303

Oblast: Celostátní deníky

Zpracováno: 06.12.2007 07:14

Identifikace: DCLN20071206010051 cz

Klíčová slova: názory (6x), práva (6x), zákona (3x), trestní (3x), právu (3x), právo (2x), Právní řád (2x), advokát, trestné, trestat, zákon, právní, právníci, právních úkonů, právního řádu, pracovní právo, advokátních kanceláří, trestního práva, trestní právo, advokátní, právních, předpisem, veřejné právo, Ústavu práva

DISKUZE

Během krátké doby nás čeká nejvýznamnější změna právního řádu za posledních čtyřicet let. Nové občanské a trestní právo přinesou možná skutečné překonání socialistického právního řádu, který se pevně zahnížil ve společnosti a degradoval právní instituce do podoby často zoufalých úřadoven práva.

Kvůli recepci komunistického systému dochází v naší zemi stále ke kontinuálnímu narušení bazálních právních instrumentů, jako třeba katastru nemovitostí, který se stal dnes, nikoliv ze své viny, proklínanou a krajně nejistou institucí snažící se marně zachycovat kdo je či není vlastníkem nemovitostí. Aktuální právo se mívá se společenským vývojem, jeho "zažité a základní pojmy" jsou ve skutečnosti často popřením základních právních pravidel, a to v takové míře, jako bychom tvrdili, že na hlavě lidem rostou místo vlasů nohy a že to tak bylo vždy. Základní kodexy práva se v civilizované společnosti nemění každý den ani každé desetiletí podle politických představ, ale vycházejí z celospolečenské, setrvalé úmluvy a základů římského práva, které stejně jako základy matematiky či fyziky jsou obecnými pravidly, jejichž aplikace je v dobrém slova smyslu ustálená a neměnná, a jsou natolik obecné, že platí na všechny možné životní situace nebo, jak právníci říkají, skutkové děje. Právo umí popsat listovní tajemství a obsáhnout v sobě vše od žulové desky pokryté runami až po vaši SMS či MMS. Dobrý zákon umí popsat vraždu a zabití několika slovy a třeba umí použít jediný pojem "zbraň", i když pachatel útočí místo nožem knihou nebo včera vymyšleným vrhačem

supersmyslových vln.

Proč mít dvacet typů závitů, když stačí dva

Současná politika se nám snaží namluvit, že na všechno je třeba partikulární zákon a nejlepším předpisem že je popis věci jak pro hlupáky -včetně parametrů detailního technického popisu pračky počínající skladbou jednotlivých atomů železa v pračkovém bubnu. To je nehorázná lež a diletantství nejhrubšího zrna. Právní řád stojí na pokud možno neměnných a základních, často obsáhlých kodexech, rozložených podle principů základní trojice soukromé, trestní a veřejné právo. Řada právních praktiků i teoretiků též zapuzuje "samostatně" existující obory práva, jako je pracovní právo, právo životního prostředí a obdobné, chápe je jako součást celku zmíněné trojice. A to třeba už jen proto, že není nikterak skvělé mít různé promlčecí doby a jiné důvody absolutní neplatnosti právních úkonů pro jednoho a téhož pana Nováka, když jde do práce, když je v ní a když jde zase domů. Je to trochu jako mít dvacet typů závitů, když stačí dva. Každý pochopí, že výhodnost odlišnosti zde slouží maximálně výrobcům sekaček, a nikoliv zákazníkům. Ptejme se kdo je v právu oním výrobcem.

V nových kodifikacích se skýtá unikátní příležitost. Možná se nám podaří opustit nejen shora uvedené příklady naší právní "odlišnosti" od západního světa, ale hlavně nastolit kýžený právní, tedy právo zaručující stát. Naši historičtí souputníci z Rakouska, společensky nám nejbližší - jakkoliv se to nezdá -aplikují nám blízké, císařem pánem dané a osvícenými profesory stvořené právo již třetí století a ono, světe div se, v základu drží. Dnešní doba nemá císaře pána, který by zatřhl nápady populistických odborářů nebo třeba zarazil šéfa katedry životního prostředí, aby přestal lobbovat u zelených za svůj píseček, či napomenul lidovce, ODS a sociální demokraty, že život v naší zemi nekončí jedním volebním obdobím, odehnal populisty a prostě by dal prostor sepsání zákona osvíceného a mající výdrž stavby z kamene. Tak nás čeká potupná cesta parlamentem a budeme moci sledovat, který inženýr práva si bude broudit ostruhy na vymýšlení vymyšleného či zda třeba instituci manželství postavíme na roveň smlouvy o koupi zboží v obchodě.

Ukáže se v krystalicky čisté podobě, jak moc milují naši politici moc a zákazy, zda chtějí trestat "zločince" či skutečně potírat zločin. Nebo zda vůbec chápou, že "neznalost zákona neomlouvá" znamená, že co je špatné a trestné, ví absolvent obecné školy, který sice v životě nečetl příslušný zákon, ale má základní vychování, nikoliv že svoje jednání musí předem analyzovat při návštěvě tří advokátních kanceláří a Ústavu práva Akademie věd.

Oba kodexy zde již v paragrafovém znění jsou a čeká nás naprosto neobvyklá možnost veřejné diskuse nad jejich obsahem. Zda je to dobře, ví jen bůh. Nicméně v nejbližších pokračováních rubriky Jurisdikce se pokusíme předejít názory několika odborníků na vybrané otázky nových kodexů civilního a trestního práva tak, aby bylo zjevné, jaké změny nás čekají a jaké bude (staro)nové právo do budoucna platné, doufejme na stovky let.

Čeká nás potupná cesta parlamentem a budeme moci sledovat, který inženýr práva si bude broudit ostruhy na vymýšlení vymyšleného

O autorovi: Václav Vlk advokát Autor je předsedou Výboru pro vnější vztahy České advokátní komory

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)

